

Програма за користење на средства од Инструментот за претпристапна помош за рурален развој на Европската унија (ИПАРД) за период 2007-2013 година

ДЕЛОВЕН ПЛАН

за

Мерка 101 Инвестиции во земјоделските стопанства со цел нивно реструктурирање и надградба за достигнување на стандардите на Европската Унија

101 Група на инвестиции за овошни насади

101.21 Обновување на постоечките овошни насади

**Износ на планираната инвестиција
411074,00 денари**

Потпис / Печат _____

Набавка на
систем за наводнување капка по капка на 0,7840 ха под овоштарник и 0,7074 ха
под трпезно грозје,
и опрема за кроење и косилка

СОДРЖИНА

1. РЕЗИМЕ НА ДЕЛОВЕН ПЛАН	4
2. ПАЗАРНИ АСПЕКТИ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА	5
2.1. Карактеристики на планираниот производ/услуги	5
2.2. Пазар на продажба (купувачи)	6
2.3. Пазар на набавка (добавувачи)	6
3. ОПИС НА ПЛАНИРАНАТА ИНВЕСТИЦИЈА	7
3.1 Избор и опис на технолошкиот процес	7
3.2 Планирани инвестиции во градежни објекти	16
3.3 Планирани инвестиции во повеќегодишни насади	16
3.4 Планирани инвестиции во механизација/опрема	17
3.5 Планирани општи трошоци	17
3.6 Планирање на потребната работна сила	18
4. ВРЕМЕНСКИ РАСПОРЕД НА ИНВЕСТИЦИЈАТА	19
5. АНАЛИЗА НА ЛОКАЦИЈАТА	19
5.1. Придонес на проектот кон развојот на локалната економија	19
6. ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА	19
6.1. Финансиска анализа на планирани трошоци	19
6.2. Финансиска анализа на планирани приходи	21
7. ЗАКЛУЧОК	22

1. РЕЗИМЕ

1. Основни податоци за инвеститор:

1.1 Име и презиме на физичко лице: _____

1.2 Адреса: : _____

1.3 Статус на барателот: индивидуален земјоделец –носител на земјоделско стопанство кој се занимава со земјоделство како дополнителна дејност

1.4 Трансакциска сметка: _____

1.6 Лична карта број: _____

1.7 Вид на сопственост: Сопственик,

1.8 Телефон: _____

2. Лице одговорно за инвестицијата

2.1 Име и презиме: _____

2.2 Матичен број: _____

2.3 Адреса: _____

2.4 Телефон: _____

3. Податоци за инвестицијата:

3.1 Назив на проектот: инвестирање во систем за наводнување капка по капка, опрема за кроење, косилки,

3.2 Локација: _____

3.3 Цел на инвестицијата: ефикасно користење на природните ресурси, со цел подобрување на квалитетот на производите грозје и праска, намалување на загадувањето преку намалување на губрењето и заштитата и намалување на потрошувачката на вода

4. Термински план на инвестицијата:

4.1 Почеток на инвестицијата: Ноември _____ година

4.2 Завршеток на инвестицијата: До 30 Јуни _____ година

4.3 Почеток на производство: _____ година

4.4 Предвиден економски век на проектот: 25 години

5. Вредност на инвестицијата:

5.1 Вкупна вредност на инвестицијата без ДДВ: 411074,00 денари

5.2 Вкупна вредност на ИПАРД инвестицијата: 205537,00 денари

6. Извори на финасирање:

6.1 Сопствено учество: денари, 100% сопствено учество

6.2 Побарува од ИПАРД: денари, 50% од вкупната инвестиција

7. Показатели за економската оправданост:

7.1 Период на враќање на инвестицијата: 4 (четири) години

7.2 Нето сегашна вредност: 7,362,520 денари

7.3 Интерна стапка на рентабилноста: 42.5513%

2. ПАЗАРНИ АСПЕКТИ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА

2.1. Карактеристики на планираниот производи

Инвеститорот _____ се бави со производство на трпезно грозје тип Мишел Палиери и праска тип „Крестхевен“ и тип „Спрингкрест“ .

Првиот насад, на 0,7074ха и со 2.000 стебла на лозови насади е подигнат во 2005 година, во село _____, општина _____.

Во 2010 година производството е проширено со уште еден насад од праски со 600 дрвца од типот „Крестхевен“ и тип „Спрингкрест“ на површина 0,7840.

Модернизиран насадот со системот за наводнување „капка по капка“ ќе придонесе за првиот ран принос во _____ година, додека во тековната _____ година се очекува берба со нормален принос, соодветен на староста кај трпезното грозје. Исто така се планира чистење на еден дел од теренот (сечење и изнесување на гранки, корнење на кутуци, чистења на корења) и подготовка на земјата за садење.

Заради овозможување на нормален развој на праската и трпезното грозје и задоволување на критериумите кои ги бара пазарот, т.е. потенцијалниот откупувач, неопходно е и во овој дел застареното полевање, да се модернизира со систем „капка по капка“, кој би требало да се покаже како многу поволен за приносите, како и за рационално користење на водата и на работната рака.

Производството на праска од сортата Крестхевен регистриран и евидентиран во Прилог 3 Список на домашни и странски признати и одобрени овошја, видови праска под број 20 и Спрингкрест во истиот список под број 39.

Вид на праската **Крестхевен**, кој зрее во временскиот интервал од првата недела на осми месец до половината на осми месец од годината е со своја специфика: има доста принос по овошно дрво, а со тоа и по површина засадено овошје. Прилично е отпорна на временски непогоди (ниски температури), отпорна на болести. Има тврда кора на плодот и развиена лисната маса. Има темно црвена боја околу дршката, која полека кон крајот на плодот се изедначува во нијанса отворено црвена боја –розе. Во внатрешноста плодот има розова кон жолта боја, а во разделот обоена е со темно црвена боја. Коскестиот дел во кој е и семката на плодот се одделува лесно од плодот и може да се употребува за јадење. Самиот плод е со специфична арома и вкус. Поради овие специфичности на овој вид праска крестхевен, истата е доста барана на пазарот као на домашниот така и на странскиот пазар. Постигнува релативно добра цена на пазарот.

Праската од видот **Спрингкрест** спаѓа во раниот вид на зреење на праската и се собира од првата недела на Јуни месец до третата недела на Јуни месец. Бојата на плодот е целосно темнорозова, коскекестиот дел (семката) лесно се одвојува од плодот. Има специфична арома и вкус. Бара изложеност на опстојување на повеќе сончеви денови наводнување.

Лозовиот насад на површина од 0,7074 е со трпезно грозје сорта Мишел палиери. Грозјето е темно по боја, содржи помал процент на шеќер. Обвивката на плодот е цврста и дава поволност за издржливост на плодот и полесна можност за транспорт до пазарот.

Сите три производи по своите специфики и квалитет овозможуваат можност за реализација на домашниот и странскиот пазар со можност за остварување на повисока цена и пласирање на производот. Набавката на суровините, репроматеријали и услуги во однос на производството се одвиваат од домашен пазар и тоа го олеснува нивното производство.

Овошјето може да се користи како суровина во прехранбената индустрија и тоа: , како компот, се замрзнува, се користи за сокови, овошни јогурти, деликатесни производи и т.н.

2.2. Пазар на продажба

Производите „Праска и Трпезно грозје кои со идна употреба на вложената инвестиција – систем капка по капка ,ќе се добие во квантитет и квалитет , а со тоа создавање на поволни пазарни можности за пласман на производите. Производите ќе се продаваат на домашен пазар во откупните пунктови на регистрирани фирми за откуп на земјоделски плодови , а еден од нив е _____ , како и на други слободни пазари во земјата.

Според податоците на Државниот завод за статистика , вредноста на вкупниот откуп и продажба на земјоделски производи во февруари _____ година изнесува 1 613 460 илјади денари што претставува зголемување за 191.6% во споредба со февруари _____ година.

Зголемувањето на вредноста на вкупниот откуп е забележано кај житата , индустриските растенија , овошјето млешните производи и сл.

Откуп и продажба на земјоделски производи

	Вредност во 000 ден./ Value in 000 den.			Индекси Indices
	2010	II 2010	II2011	II 2011 II 2010
Овоштарство и лозарство	478 290	908	1636	180,2

Табела 1: Планиран пазар на продажба на производот/услугата поврзана со инвестицијата

Производ	Единечна мерка	Домашен пазар		Странски пазар	
		Количина	Цена	Количина	Цена
Трпезно грозје	кг	26100	18,00	/	/
Праска	кг	30000	20,00	/	/

2.3 Пазар на набавка

Првите 2.000 садници трпезно грозје се набавени од домашниот пазар со сертификати, како и новиот насад од праска од 600 дрвца.

Потребните репроматеријали во вид на хемиски средства инвеститорот ги набавува од фирмата _____. Изборот на овој добавувач е поради близината на насадот, што овозможува брзо реагирање во случај на потреба при одреден штетник или болест и заради квалитетот и професионалност во случај на производите на _____. Повеќегодишната соработка со добавувачите, навремената испорака и професионалниот однос овозможува и намалување на трошоците заради сигурно и квалитетно производство.

Услугите од аспект на работна рака и координација на истата се остваруваат со со потесното семејство како и сезонска работна рака од село _____ со кои се извршуваат сите активности на овоштарниците за нивно одржување и развивање.

Табела 2: Планиран пазар на набавка на суровини, репроматеријали и услуги поврзани со инвестицијата

No.	Суровина / Репроматеријал / Услуга	Ед. мерка	Домашен пазар		Странски пазар	
			Количина	Цена	Количина	Цена (Денари)
1	Орање	пати	4	5600,00	Н/П	Н/П
2	Хемиски средства	ха	1,4914	42000,00	Н/П	Н/П
3	Вода	ха	1,4914	8000,00	Н/П	Н/П
4	Врзива	броја	10	150,00	Н/П	Н/П
5	Амбалажа	броја	2300	12,00	Н/П	Н/П
6	Гориво за транспорт	литри	90	71,00	Н/П	Н/П

3. ОПИС НА ПЛАНИРАНАТА ИНВЕСТИЦИЈА

Целокупната инвестиција и инвестициите во иднина се и ќе бидат под контрола на Дипломиран инженер агроном во областа на лозро-овоштарството.

3.1 Избор и опис на технолошкиот процес

Уште во фазата на планирање на производството на трпезно грозје и праски, во октомври 2005 година, од страна на Дипломираниот инженер агроном е даден предлог за квалитетно, профитабилно производство, насока кон модернизирање на насадот со системот „капка по капка“ кој сега е предмет на барањето за ИПАРД програмата.

3.1 Избор и опис на технолошкиот процес

ПРОИЗВОДСТВО НА ГРОЗЈЕ

ОПИС НА ТЕХНОЛОШКИОТ ПРОЦЕС

Производните сортни особини може максимално да се искористат само во оптимално потребни природни услови за сортата и со примена на сортна агротехника и ампелотехника.

Еколошките услови во Тиквешкото виногорје овозможиле многувековно успешно одгледување на виновата лоза. Климатските услови како дел од еколошките (природни) услови на Тиквешкото виногорје се следните:

- годишна температура на воздухот 13,2°C;
- вегетациони температури на воздухот 19,3°C;
- годишни темепартурни суми 4.854°C;
- вегетациони тепературни суми 4.133°C;
- апсолутен годишен максимум 42°C;
- апсолутен годишен минимум -17,5°C;
- прв есенски мраз на 9.XI.;
- последен пролетен мраз 20.III.;
- годишна сума на врнежи 471 мм;
- вегетациона сума на врнежи 261 мм;
- суми на активни температури во вегетацијата 3.960°C;
- суми на ефективни температури во вегетацијата 1.933°C;

Изборот на почвен тип за одгледување на виновата лоза е од извонреден значај. Најповолни почвени типови за одгледување на виновата лоза се циметни, смолници, црвеници, скелетни почви, алувијални делувијални и др. Со примена на мелиоративни мерки намалено е влијанието на почвените услови. Почвениот тип има влијание врз развојот на лозата, издржливоста на суша и квалитетот на грозјето.

3.1.1 Избор и опис на технологија на лозовиот насад

КАРАКТЕРИСТИКИ НА СОРТАТА Мишел Палиери

Француска трпезна сорта на грозје. Има растресит и многу голем грозд, со големи зрна. Покожицата на зрното е со темно сина боја. Мишелот е сорта која може добро да се чува и во ладилници до колку не може веднаш да се продаде во свежа состојба. Во Македонија зрее во втората половина на август. Поради големината на зрното и гроздовите, и темната боја на покожицата, е една од најбараните црни трпезни сорти на грозје. Лозанка та е многу бујна, со широки листови, па заради спроведување на успешна заштита бара благо филизирање во пределот на гроздовите.

Осетлива е на пламеница, пепелница и гроздов молец., а на сивото гниење е средно отпорна. На зимски ниски температури е осетлива.

Мишел Палиери е висококвалитетна трпезна сорта, со убав изглед на гроздот и зрното и е позната и доста барана сорта на пазарите за грозје во светот и кај нас. Има многу добра транспортабилност. Во ладилник успешно се чува до 60 дена.

ПРИПРЕМА НА ПОЧВАТА ЗА ПОДИГАЊЕ НА НАСАД

Во зависност од конфигурацијата на теренот, претходните култури и својствата на почвата пред садењето на лозовиот насад мора да се превземат следните мерки за припрема на почвата.

1. Систематизација на земјата со регулациони работи, како што се :

- корнење на претходните повеќегодишни култури и нивно одстранување од теренот;

- рамнење и нивелирање на теренот;

- мелиоративни зафати со одводнување и поставување на инсталација за наводнување;

- на стрмни терени, со нагиб над 20° регулациона работа за борба против ерозија и терасирање на земјиштето.

2. Зголемување на плодноста на почвата:

- решавање на проблемот на замореност на почвата од претходниот лозов насад;

- зголемување на количината на органски материи- хумификација;

- збогатување на почвата со минерални материи.

3. Длабока обработка на почвата - руголување.

ПОДИГАЊЕ И НЕГА НА НАСАДОТ

A. Садење

Пред да се пристапи на садењето мора да се определи:

- растојанието

- времето на садење

- начинот на садење

- изборот на лозни калеми

Растојанието на садење помеѓу редовите и во редот има влијание врз приносот и квалитетот, примената на агротехнички мерки, заштита на виновата лоза и сл. Растојанието на садење зависи од сортата, системот на одгледување, еколошките услови и слично.

Времето на садење зависи од видот на саден материјал, климатските услови и почвениот тип. Едногодишните ожилени лозни калеми може да се садат наесен, во текот на зимата и во рана пролет. Лозните калеми произведени во оранжериски услови или пластеници со примена на картонажна техника се садат во текот на вегетацијата почнувајќи од јуни па до октомври. Наесен се садат едногодишни ожилени калеми на лесни и пропусни почви, во реони со

потопли и посува есен. Во текот на зимата едногодишните ожилени калеми се садат во јужни реони каде температурата не паѓа под 0°C. Главна сезона за садење во наши услови е во почетокот на пролетта.

Длабочината на садење е специфичност на лозарскиот реон и почвениот тип. Длабочинат на садење има значително влијание врз развојот на кореновиот систем. За наши климатско почвени услови најдобра длабочина на садење е од 40-45 цм.

Садењето може да се врши рачно и машинско. Рачното се изведува со копање на дупки, со димензи 40 x 40 цм и длабочина 5-10 цм подлабоко од должинаат на припремениот лозов калем. Дупките може да се копаат и со механички сврдел. Кај нас во последно време се повеќе се применува садење со хидробур и на тој начин значително се намалуваат трошоците за садење.

Изборот на лозовите калеми зависи од почвениот тип и видот на саден материјал. На жив песок и песоливо-чакалести терени може да се садат едногодишни или двогодишни прпорци од сортите на домашната лоза, затоа што во песокливи услови филоксерата не може да опстане. При подигање на лозов насад на структурни почви се користат калемени садници. Лозниот калем мора да ги исполнува следните услови:

- на базалниот дел од кореновиот систем да има најмногу 3 радијално распоредени жили, чија дебелина во основата да биде над 3 мм;
- стеблото мора по целата должина да биде здраво и неоштетено, со дебелина од 7-12 мм;
- спојното место мора да биде целосно сраснато, без некрози и гуки;
- ластарот мора да биде наполно здрав, неоштетен и созреан со нормално развиени окца и должина над 30 цм. Во основата ластарот да биде со дебелина над 5 мм;
- морфолошките особини на надземните делови да одговараат на особините на калемени сорти, а подземните делови да имаат особини на декларираната лозна подлога.

Б. Системи на одгледување

Во зависност од еколошките услови, начинот на изведување на агротехничките и ампелотехничките мерки, како и агробиолошките карактеристики на сортата, на лозата и се создаваат одредени форми и на неа можат да се применуваат разни начини на кроење. Во еколошки услови, каде е честа појавата на зимски ниски температури под -17°C, обично се формира ниско стебло, кое во текот на зимата се загнува. Во услови каде не постои опасност од измрзнување се формира средно високо или високо стебло со помалку или повеќе издолжени кордуници. На истите може да се применат разни начини на кроење.

В. Потпорна конструкција

Во современите плантажни лозови насади потребни се потпорни конструкции. Во некои лозарски земји се подигаат лозови насади без потпорна конструкција и виновата лоза се одгледува слободно. Во тие услови се применува ниско или средно високо стебло. Во тие реони климатските услови се

многу поволни за одгледување на виновата лоза. Летото и есента се топли и суви и е можно добивање на добар принос и квалитет на грозјето.

Во наши услови, производството на грозје од висококвалитетни и трпезни сорти без потпорна конструкција не е можно. Поради специфичните производни услови потребна е потпорна конструкција.

Изборот на потпорна конструкција зависи од еколошките, технолошките, организационите, економските и други услови за производство на грозје. За да потпорната конструкција одговара на својата намена, мора да задоволи повеќе услови меѓу кои најважни се:

- да е прилагодена на основната форма на лозата;
- да е изработена од квалитетен материјал;
- да се постави навремено;
- да е прилагодена на еколошките услови;
- да има долг век на траење;
- лесно да се поставува и заменува;
- да е економски прифатлива.

Функцијата на потпорната конструкција ја зголемуваат разни врзивни материјали кои се употребуваат при формирањето и одржувањето на основната форма на лозата.

Г. Нега на насадот во текот на вегетацијата

I. Губрење

Губрењето во лозарството претставува една од основните мерки, која има за цел поправка на физичко-хемиските и биолошките својства на почвата, а воедно и зголемување на приносите и поправка на квалитетот на грозјето. Губрењето е важно и поради тоа што виновата лоза е долгогодишна култура и настанува поинтензивно исцрпување на почвата. Лозата користи голем број на минерални материји. Практично во почвата најповеќе се јавува недостаток на азот, фосфор и калиум. Количината на потрошените материји многу варира и зависи од лозната подлога, сортата, плодноста на почвата и сл.

Губривата кои се користат во лозарството може да бидат:

- органски или целосни губрива и
- минерални губрива (дополнителни губрива).

Губривата во почвата се внесуваат:

- пред подигање на лозовиот насад (мелиоративно губрење);
- при садење на лозите;
- за време на формирање на насадот;
- за време на плодносење.

Органските губрива од типот арско губре се внесуваат на есен, по завршетокот на вегетацијата.

Минералните фосфорни и калиумови губрива поради потешкото разлагање се внесуваат на есен или во текот на зимата. Минерални губрива кои брзо делуваат (азотни) се внесуваат на пролет пред почетокот на вегетацијата. До колку се врши прихранување, тогаш губривата може да се внесат и во текот

на вегетацијата. Бактериските ѓубрива се внесуваат во почвата рана на пролет и за време на потерување на окцата.

II. Кроење

Кроењето се изведува во фенофазата мирување на лозата, а зависно од еколошките услови касно на есен, во текот на зимата и рано на пролет. Начинот на кроење зависи од сортата, системот на одгледување, планираните приноси и др.

За остварување на планираните приноси потребно е да се примени правилно оптеретување на лозите со родни окца. Оптеретувањето на лозата со родни окца зависи од:

- планираниот принос по лоза, односно единица површина;
- ефективниот број на родни лози по единица површина;
- просечниот број на гроздови по развиен ластар (коефициент на родност);
- просечната маса на гроздот;
- коефициентот на корекции, кој варира во зависност од еколошките услови.

При кроењето мора да се придржува кон основните технички правила, избор на алат за кроење и задржување на основната форма на лозата.

III. Наводнување

Цел на наводнувањето е да се во реоните со недоволни и неправилно распоредени врнежи реши прашањето од недостаток на влага во почвата и на тој начин да се осигураат редовни, квалитетни и високи приноси. Наводнувањето треба да се врши само кога во почвата недостига влага, бидејќи прекумерното наводнување може да ги влоши својствата на почвата. Во наши услови се јавува потреба од 2-3 поливања. Количината на вода за едно заливање изнесува 50-80 л/м².

Постојат разни начини на наводнување. Изборот зависи од расположивата вода, физичко-земиските особини на почвата, рељефот и сл. Најчесто се применуваат следните начини: наводнување во бразди, со вештачки дождови, подземно дренажно и капково наводнување.

IV. Сузбивање на плевелите

Плевелските растенија во нашето лозарско производство се многу штетни поради тоа што трошат хранливи материи од почвата и црпат големи количини на влага и ја сушат почвата. Поради тоа плевелите во лозарството мора да се уништуваат. Бидејќи плевелските растенија се едногодишни и повеќегодишни, за нивно успешно уништување потребен е систем на мерки разработен врз основа на нивните биолошки особини.

Најважна мерка за борба против плевелите е редовна обработка на површината, нивно механичко уништување, примена на хербициди и употреба на фолија од пластична маса.

V. Сузбивање на болести и штетници

Заштитата на виновата лоза од болести и штетници е постојана потреба во лозарското производство. Во нашето лозарско производство најчести групи на болести се микози, бактериози и вирози. Од штетниците најзначајни се сивиот и жолтиот гроздов молец. Во сузбивањето на болестите и штетниците значајна улога имаат превентивните мерки, како што се изборот на локација, примена на ампелотехнички мерки и сл. Значаен елемент на заштитата е стручно пратење на болестите и штетниците и благовремена употреба на квалитетни заштитни средства.

VI. Бербa

Времето на бербa се определува во зависност од начинот на користење на грозјето, како и видот и квалитетот на производот кој се сака да се добие од грозјето.

Трпезното грозје се бере кога е погодно за потрошувачка во свежа состојба.

Зрелоста на грозјето се определува:

- органолептички;
- физички;
- хемиски.

Трпезните сорти не се берат во една рака, туку на два или три пати. Во зависност од саканиот квалитет на трпезното грозје, бербата се изведува кога гроздовите и зрната ги исполнуваат следните услови:

- гроздовите да се правилно развиени и со привлечен изглед;
- зрната да се изедначени по големина, крупни, со привлечна боја и сочуван прашец на лушпата;
- грозјето да е доволно зрело;
- да има пријатна сортна карактеристична арома и вкус;
- да има транспортабилни својства;
- степенот на зрелоста да одговара на условите за чување на грозје.

Бербата се изведува рачно, со прекратување на дршката над здрвенетиот дел. Се врши класирање на грозјето за пакување и грозје за отпадок.

VII. Пакување и транспорт

Пакувањето на трпезното грозје се врши во дрвени картонски холандези, со запремина од 6-8 кг. Редeњето на грозјето може да биде со полегнати гроздови или со петелките свртени нагоре. Може да се реди во еден или два реда. Најдобро е да се редат во еден ред. За да се избегне контактот на грозјето со дрвото се поставува специјална заштитно украсна хартија.

Бидејќи трпезното грозје е многу нежно, затоа при неговиот превоз од местото на пакување до пазарот или складишниот простор мора да биде внимателно. Во текот на транспортот грозјето треба да ја сочува својата свежина и да изгледа како свежо набрано. Редeњето на гајбите да овозможи нивна стабилност при транспортот.

VIII. Чување и складирање на грозјето

За подолго користење на грозјето во свежа состојба и да се избегне големата продукција на грозје во краток период, потребно е истото да се складира на чување во ладилници наменети за таа работа.

Грозјето во ладилникот, во зависност од сортата, може да се чува и до 5 месеци. Успешноста на чувањето зависи од сортата, степенот на зрелоста, здравствената состојба, условите на чување и др.

Табела 3: Планирано примарно земјоделско производство

Но.	Вид на примарен производ	Ед. мерка	Големина на произведен капацитет	Принос по единица капацитет	Вкупно Производство
	А	Б	В	Г	Д=ВхГ
1	Трпезно грозје	ха	1,4914	17500	26100кг
2	Праска	Стебло	600	50кг	30000кг

3.1.2 Избор и опис на технологија праски

Спринг крест

Сорта која потекнува од Џорџија. Кај нас е внесена 1969 година. Добиена е со повеќекратна хибридизација. Плодовите се ситни со овална форма. Лушпата е без изразени влакненца со жолта боја, покриена на места со црвенкаста боја, што го прави плодот доста атрактивен. Месото е со жолта боја, средна конзистенција и добар квалитет. Зрее во втората половина на јуни.

Крест Хевен

Сорта која води потекло од Мичиген. Кај нас е внесена 1966 година. Создадена е со хибридизација. Плодовите се скоро со изедначена големина и имаат округла форма. Покожицата е црвена и го прави плодот доста атрактивен. Зрее во првата половина на август. Овошката е средно бујна, многу родна, и е отпорна на ниските температури.

Праска

Праската израснува расте од 2 до 5 рра дури и 9 метри во височина, дијаметарот на круната достигнува 3 до 7 метри. Праските се типични за круната во секоја сорта.

Значи постојат варијанти со круг, широк круг, рамни, ретко конусни, и пирамидални круни.

Праската почнува да има принос од 3 – та до 4 –та година по садењето.

Нејзината рентабилна родност е од 12 до 20 години.

Дрвото на праската во полна родност обезбедува од 50 до 60 килограми висококвалитетно овошје.

Плантажа со средна плодна почва може да се постигне принос од 12 до 24.000 килограми по хектар.

За развојот на праската и за зреење на плодовите на праската идеална температура е од 18 до 23 степени (ако плодот е зрел во оваа температура тогаш е повкусен). За праска одговараат области каде што температурите во зима не паѓаат под минус 22 до минус 25 степени.

За успевање на праските најповолни типови се лесни почви (иловата-песочна и песочно-иловата почва) со ниско ниво на подземните води.

Тешки почвени типови се подобруваат со повеќе ѓубрење со арско ѓубриво.

Праските успеваат најдобро во јужни и југоисточна локации.

Подигнување на овоштарници

Парцелта која е наменета за плантажа на праска треба длабоко да се изора 50 до 60 см два до три месеци пред садењето. По орањето на земјата треба да се иситни со тањирача, дрљач или култиватор. Пред садење и за време на садењето треба да се избегнува ѓубрење со шталско ѓубриво. Од него може да произлезат предизвикувачите на труљење на коренот на праската, посебно по големото режење на коренот. При самото орање треба да се додаде смесата од фосфорно и калиумово ѓубриво и тоа од 500 до 800 килограми по хектар. Во зависност од сортата, бујноста и типот на почвата, садниците на праската може да се садат на растојание :

6 x 5 метри

5 x 5 метри,

4 x 4 метри,

5 x 4 метри,

џуџести видови се засадени во 3 x 2 метри.

Одржување на земјиштето помеѓу редовите треба да се врши со плитко орање 10 -12 см или со тањирање. При тоа не треба премногу блиску да се се приоѓа со плугот или тањирачата до садниците на праската. Околу садниците треба да се окопа со мотика не подлабоко од 8 см.

Наводнување на овоштарникот се врши во сушниот реон и тоа од 500 до 1000 литри вода по едно стебло, односно 350 до 500 метри кубни по еден хектар.

Праските се заливаат пред цветање, после формирање на плодови, 20 до 30 дена пред зреењето и ако е потребно во есен после опаѓањето на листовите.

Наводнувањето непосредно пред зреење, често го одложува зреењето или предизвикува масовно пукање на плодовите, па во тој случај тоа е штетно наводнување.

Б) Преработка на земјоделски производи

Н/П

Бараната инвестиција не вклучува преработка на земјоделски производи .

В) Услуги

Н/П

Бараната инвестиција не вклучува продажба на услуги.

3.2 Планирани инвестици во градежни објекти

Н/П

3.3 Планирани инвестици во повеќегодишни насади

Н/П

Оваа ставка не е предмет на инвестиција.

3.4 Планирани инвестиции во механизација / опрема

Но.	Вид на опрема, машини, механизација	Ед. мерка	Количина	Модел	Технички капацитет
1	Систем капка по капка	број	1	По про –фра број _____ и про-фра бр _____	
2	Потопна пумпа	број	1	ANAVALOS Франклин	PM 85-12 Q=0-100-190-220л/мин, H=84-68-31-24m со мотор 2,2KW, 380V
3	Опрема за кроење	број	6	RR-2000, Falket 2000, Falket 2209	
4	Моторен тример косење плевел	број	1	HQ333R	Косење плевел

3.5 Планирани општи трошоци

Табела 4г. Преглед на планирани општи трошоци

No.	Вид на услуга	Ед. мерка	Цена по единица мерка	Количина
1	Вршење услуги од трети лица за чистење и припрема на почва со сите операции	Броја	1166,67 ден	30стебла
2	Општи трошоци/ физибилити студија/ Деловен план	Броја	Нема	Нема

3.6 Планирање на потребна работна сила

Табела 4д. Потребна работна сила за реализација на инвестицијата

Вид на работно место	Број на извршители	Планирана месечна бруто плата	Вкупен износ на планирани годишни плати
А	Б	В	Г=Б x В x 12
Управители	0	0	0
Производство/Висока стручна спрема (БСС)	0	0	0
Средна стручна спрема (ССС)	0	0	0
Квалификувана работна сила (КВ)	0	0	0
Сезонска работна сила *	141дневница/800 ден.	0	112800
Вкупно	141		112800

*сезонската работна сила е ангажирана по потреба согласно технологијата за одгледување на грозје и праска

Табела 4ф. Преглед на период за ангажирање на сезонска работна сила

Вид на работно место	Број на извршителите / год.	Планиран одлив на трошоци за ангажирана сезонска работна сила по месеци на годишно ниво (искажани во денари или во %)												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вк
Сезонска работна сила	141	0%	20%	2%	2%	2%	2%	10%	30%	30%	2%	0%	0%	100%

4. ВРЕМЕНСКИ РАСПОРЕД НА ИНВЕСТИЦИЈАТА

Во овој дел се наведува временската рамка поврзана со инвестицијата по главни активности.

Периодот на нормално користење на инвестицијата се однесува на времетраење по завршувањето на инвестирањето и периодот на нормалното користење на инвестицијата.

Табела 5. Временски распоред на инвестиционата активност

Активност	Дата на завршување на инвестицијата	Времетраење на активност во дена	Почеток на користење
А	Б	В	Г
I фаза	90 дена по одобрување на средствата / потпишување на Договор	90 дена	90 дена по одобрување на средствата / потпишување на Договор

5. АНАЛИЗА НА ЛОКАЦИЈА

Н/П

За инвестиции под 10.000,00 Евра не се пополнува.

6. ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА

6.1 Финансиска анализа на планирани трошоци

Табела 6б. Спецификација на трошоци за планирани основни средства

No	Постојано (основно) средство	Сегашна вредност	Трошоци за одржување %	Трошоци за осигурување %	Стапка на амортизација %
	А	Б	В	Г	Д
1	Овошен насад , праска 600 стебла	132950,0 0ден	3%	3%	10%
2	Насад со трпезно грозје	480000	3%	3%	10%

Табела 6б. Спецификација на трошоци за планирани основни средства

No	Планирано (основно) средство	Набавна вредност со ДДВ	Трошоци за одржување %	Трошоци за осигурување %	Стапка на амортизација %	Планирана финансиска поддршка
	А	Б	В	Г	Д	Г
1	Систем капка по	218877,55ден	3%	3%	10%	101268,00ден

	капка					
2	Потопна пумпа	151016,40ден	3%	3%	10%	63990,00ден
3	Опрема за кроење и	21260,00ден	3%	3%	10%	9008,00ден
4	косилка	32500,00ден	3%	3%	10%	13771,00ден

Табела бв. Структура на планирани материјални и други оперативни трошоци

А. Структура на материјални и останати оперативни трошоци					Б. Планиран одлив на материјални и останати оперативни трошоци по месеци на годишно ниво												
Ставка	Ед. мерка	Количина	Единечна цена	Вкупно	I	II	III	IV	V	VI	VI I	VII I	IX	X	XI	XII	Вкупно
Орање	пати	4	5600	22400,00ден	0%	0%	50%	0%	25%	0%	0%	0%	0%	25%	0%	0%	100%
Хемиски средства	ха	1,4914	42000,00ден	62639,00ден	8%	9%	8%	8%	10%	10%	8%	15%	7%	9%	8%	0%	100%
Вода	ха	1,4914	8000,00 ден	11931,00ден	0%	0%	0%	25%	0%	0%	25%	0%	0%	0%	50%	0%	100%
Врзива	броја	10	150,00де	1500,00де	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Амбалажа	броја	2300	12	27600,00ден	0%	0%	0%	0%	0%	60%	0%	0%	40%	0%	0%	0%	100%

Гориво за транспорт	литри	90	71,00ден	6390,00ден	0 %	0%	0 %	0%	0 %	25 %	0 %	25 %	50 %	0%	0 %	0 %	100 %
---------------------	-------	----	----------	------------	-----	----	-----	----	-----	------	-----	------	------	----	-----	-----	-------

Табела 6г. План за отплата на кредит за финансирање на планираната инвестиција Н/П

Кредит не се користи за финансирање на планираната инвестиција

6.2 Финансиска анализа на планирани приходи

Табела 7а. Структура на планиран вкупен приход

А. Структура на планиран вкупен приход					Б. Планиран вкупен прилив по основ на приход по месеци на годишно ниво												
Производ /услуга	Ед. мерка	Количина	Единечна цена	Вкупно	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Трлезно грозје	кг	26100	18,00ден	469800,00ден	0 %	0 %	0 %	0%	0 %	0 %	0%	0 %	100%	0%	0 %	0 %	100 %
праска	кг	30000	20,00ден	600000,00ден	0 %	0 %	0 %	0%	0 %	50 %	0%	50 %	0 %	0%	0 %	0 %	100 %

7. ЗАКЛУЧОК

Целокупната инвестиција на индивидуалниот земјоделец _____ со целокупното инвестирање во одгледување на праска и трпезно грозје и неговото осовременување во наводнувањето со системот „капка по капка“ , како и доопремувањето со опрема за кроење и косилка, придонесува за развој на регионот, за развој на современо земјоделство, за вработување на неангажирана работна рака, но и за зачувување на животната околина преку рационално користење на водата и аплицирање на неопасни и по европските норми дозволени хемиски средства.

Врз основа на извршената проверка на инвестиционата програма како и изведените показатели по статички и динамички методи за оценка на економската оправданост на бараната инвестиција може да се констатира дека истата е оправдана и предлагаме истата да се финансира.